

U NÁS POD MONTACÍ

PRŮVODCE
ZÁKLADNÍ ŠKOLOU
POD MONTACÍ

ÚVOD

Tuto brožuru jsme sestavili, abychom pomohli rodičům, učitelům i dětem zorientovat se v systému a způsobech práce v naší škole.

VIZE ŠKOLY

STYLY VÝUKY

PRO RODIČE

PRAVIDLA

ZÁKLADNÍ ŠKOLA
POD MONTACÍ

VIZE ŠKOLY

Vizi jsme naformulovali proto, abychom pojmenovali, čemu v učení věříme a čeho chceme v učení dosahovat.

DĚTI

SE UČÍ S RADOSTÍ
A **PLNĚ VYUŽÍVAJÍ SVŮJ POTENCIÁL**

Sdílí emoce, poznatky.
Diskutují k tématu, kladou otázky, objevují.
Chybu vidí jako příležitost k učení.
Překonávají překážky, mapují svoje silné stránky.

**JSOU ZODPOVĚDNÉ ZA SVÉ UČENÍ
A CHOVÁNÍ A REFLEKTUJÍ HO**

Spoluutváří pravidla a respektují je.
Zhodnotí, jak na tom jsou, a popisují,
na čem to poznají.
Společně s učitelem formulují cíle
učení a jak jich dosáhnou.

**SDÍLÍ MYŠLENKU, ŽE VZDĚLÁVÁNÍ
A DOBRÉ VZTAHY JSOU VĚCÍ NÁS VŠECH**

Pojmenovávají, co potřebují, nabízejí
a přijímají pomoc.
Respektují ostatní, spolupracují,
využívají svůj přínos pro skupinu.

VIZE ŠKOLY

Vizi jsme naformulovali proto, abychom pojmenovali, čemu v učení věříme a čeho chceme v učení dosahovat.

PRACOVNÍ TÝM A RODIČE

SDÍLÍME MYŠLENKU, ŽE ŠKOLA JE VĚCÍ NÁS VŠECH

Všichni máme svůj díl zodpovědnosti. Zajímáme se o dění ve škole. Podle svých možností přicházíme s nápady. Zúčastňujeme se a nabízíme pomoc s akcemi pro děti, případně s provozem školy. Spoluvytváříme pozitivní obraz školy.

SPOLUVYTVÁŘÍME OTEVŘENÉ, PODPORUJÍCÍ A UČÍCÍ SE SPOLEČENSTVÍ

Komunikujeme spolu otevřeně a s respektem. Přicházíme s návrhy řešení vzniklých situací, hledáme společné cesty. Spoluvytváříme bezpečné prostředí školy

VYUŽÍVÁME ROZMANITÉ FORMY HODNOCENÍ JAKO NÁSTROJ PRO DALŠÍ UČENÍ A RŮST

slovní hodnocení, popisná zpětná vazba, portfolio žáka, sebehodnocení

OTEVŘENÁ KOMUNIKACE

Jedním z pilířů
v naší škole je
otevřená komunikace.

OTEVŘENĚ **KOMUNIKUJEME**
PODLE SVÝCH POTŘEB.

SDÍLÍME POZITIVNÍ I NEGATIVNÍ
ZPĚTNOU VAZBU.

TO, CO SE NÁM NELÍBÍ,
ŘÍKÁME PŘÍMO TOMU,
KOHO SE TO TÝKÁ.

NAŠÍM ZÁMĚREM JE **NAJÍT ŘEŠENÍ,**
NE SI VYBÍT ZLOST.

STYLY VÝUKY

S dětmi lze pracovat různými způsoby.
U nás využíváme především tyto formy:

➤ KRUH ➤

Je prostředí, ve kterém se scházíme celá třída. Posezení v kruhu podporuje atmosféru vzájemného sdílení, naslouchání a otevřenosti. Během komunikace v kruhu dodržujeme specifická pravidla:

MLUVÍM, KDYŽ SE CHCI vyjádřit
- mám právo nemluvit.

O TOM, CO ZAZNĚLO na kruhu,
NEMLUVÍME s nikým nezúčastněným.

Mluvím tak, abych se nikoho nedotkl
- řídím se pravidly **NEZRAŇUJÍCÍ**
KOMUNIKACE, používám popisnou
zpětnou vazbu.

Vyjadřujeme se ke **KONKRÉTNÍM**
SITUACÍM a k tomu, co děláme,
nehodnotíme osobnost.

STYLY VÝUKY

S dětmi lze pracovat různými způsoby.
U nás využíváme především tyto formy:

TYPY KRUHU

➤ RANNÍ kruh

Mluvíme o tom, co jsme prožili, jak se cítíme, na co se těšíme.
Nosíme zajímavosti, ukazujeme vlastní výrobky.

➤ DISKUZNÍ kruh

Povídáme si a zamýšlíme se nad různými tématy (sociální, filozofická, politická,...). Vyvozujeme a upevňujeme učivo.

➤ HODNOTÍCÍ kruh

Reflektujeme, ohlížíme se za svoji práci i práci ostatních.

➤ KOMUNITNÍ kruh - kruh k řešení situací

Sdělujeme, co na druhých oceňujeme, co nám vadí, co potřebujeme, očekáváme, navrhujeme řešení.
Hrajeme, jak problémová situace proběhla a jak by mohla proběhnout, aby byli všichni spokojeni.

STYLY VÝUKY

S dětmi lze pracovat různými způsoby.
U nás využíváme především tyto formy:

CO NÁM
PRÁCE
V CENTRECH
PŘINÁŠÍ?

CENTRA AKTIVIT

- **RADOST Z PRÁCE VE SKUPINĚ**
- **RADOST Z MOŽNOSTI SI VYBRAT**
- **ROZVÍJÍ SAMOSTATNOST**
Děti mají k dispozici písemné instrukce a svoji skupinu, s učitelem se radí, jen když vyčerpají všechny možnosti - rada spolužáka, konzultace se skupinou, návodné otázky od učitele.
- **UČÍME SE ŘEŠIT SITUACE,**
které práce ve skupině přináší - různé konflikty, situaci, kdy se nedaří domluvit se, jak prosadit svůj názor, jak si říct o pozornost, jak dát prostor ostatním. Dramatizací přehráváme, jak situace vypadala a jak by mohla vypadat jinak - s řešením přicházejí děti.
- **UČÍME SE PREZENTOVAT** svoji práci.
- **UČÍME SE ZHODNOTIT,** co se podařilo a co příště můžu zlepšit.
- **UČÍME SE PODPOŘIT** spolužáky oceněním a poskytnout jim doporučení pro zlepšení.

STYLY VÝUKY

S dětmi lze pracovat různými způsoby.
U nás využíváme především tyto formy:

METODY KRITICKÉHO MYŠLENÍ

Do výuky začleňujeme metody kritického myšlení, které podporují rozvoj myšlení dětí. Vychází z umění učitele klást otázky tak, aby pracovaly a přemýšlely především děti.

technika **E - U - R**

- **EVOKACE** - učitel mapuje, co dítě ví, a navazuje na jeho dosavadní znalosti a zkušenosti.
- **UVĚDOMĚNÍ** - učitel pracuje s novým tématem pomocí otázek - Kde jsem? Kam směřuji? Čeho chci dosáhnout?
- **REFLEXE** - děti různými způsoby reflektují, kam se posunuly, a plánují svou další cestu.

STYLY VÝUKY

S dětmi lze pracovat různými způsoby.
U nás využíváme především tyto formy:

METODY KRITICKÉHO MYŠLENÍ

➤ OTÁZKY

Pracujeme s otevřenými otázkami, které vedou děti k přemýšlení a uvědomění. Pokud pracujeme s otázkami, na které si dítě odpovídá samo, vedeme ho tím k zodpovědnosti a k aktivnímu přemýšlení, k respektování názorů ostatních.

➤ DÍLNA PSANÍ

Vědomosti z výuky děti uplatňují ve svých vlastních textech. Některé děti si tím osvojí i pravidla, která je teprve čekají.

➤ DÍLNA ČTENÍ

Každý pracuje s vlastní knihou, učíme se postupně kriticky přemýšlet o textech - od určení hlavní postavy až po přemýšlení o tom, co autor textem zamýšlel.

STYLY VÝUKY

S dětmi lze pracovat různými způsoby.
U nás využíváme především tyto formy:

➤ STANOVIŠTĚ

Ve třídě máme připraveno několik stanišť s pomůckami.

Děti jimi prochází ve skupinách, během určitého času se na stanovištích vystřídají. Cílem je především procvičení učiva.

➤ FRONTÁLNÍ VÝUKA

Využíváme metodu práce s celou třídou najednou formou výkladu, rozhovoru, dotazování, především k procvičení učiva.

K výuce využíváme:
pomůcky, pokusy, manipulace s předměty, interaktivní tabule, počítače, kartičky, stolní hry

RODIČE

Co můžete pro své dítě udělat jako rodiče?
Jak můžete podpořit své dítě v naší škole?

Předkládáme
vám návrhy
a doporučení.

PRÁCE S DOMÁCÍ PŘÍPRAVOU

V naší škole využíváme **domácí přípravu** jako jeden z nástrojů učení.

V **první třídě** děti dostávají přípravu ze dne na den.

Od **druhé třídy** zadáváme přípravu na více dní s možností výběru a možností vlastního plánování.

Snažíme se, aby domácí přípravy byly stručné a smysluplné. Jejich součástí je i **každodenní čtení**.

Do 3. ročníku doporučujeme každodenní hlasité čtení. Ve vyšších ročnících je způsob čtení na výběru dítěte a doporučení učitele. Vše přizpůsobujeme **individuálním potřebám**.

RODIČE

Co můžete pro své dítě udělat jako rodiče?
Jak můžete podpořit své dítě v naší škole?

➤ DOMÁCÍ PŘÍPRAVA ➤

Zpočátku je potřeba dětem **pomoci** s rozvržením úkolů.

Nejlépe **formou otázek**:

*Co potřebuješ procvičit?
Co si vybereš?...*

NÁŠ
TIP!

Po zadání domácí přípravy **doporučujeme si s dítětem sednout**, označit si v plánu vybrané úkoly a napsat si den, kdy který úkol udělá.

Je vhodné tento **časový plán** dodržovat a nechat dítě co nejvíce pracovat **samostatně**.

ÚLOHY	😊	😐	😞
ČTU CELÁ SLOVA Z PROBRANÝCH HLÁSEK	😊	😐	😞
TVOŘIM SLOVA Z PROBRANÝCH HLÁSEK	😊	😐	😞
STAVIM STAVBY Z KOSTEK PODLE PLÁNKU	😊	😐	😞
PIŠU <, >, = PŘI POROVNÁVÁNÍ POČTU	😊	😐	😞
PŘI VYUČOVÁNÍ VYUŽÍVÁM ČAS K UČENÍ	😊	😐	😞
VYPRAVUJI O ŽIVOTĚ V LESE	😊	😐	😞

ČTENÍ – v rámci domácí přípravy číst 4x týdně 5 – 10 min, za každou přípravu vybarv
obrázek (žlutý PEPA str. 31 podle doporučení a schopnosti dítěte)

ÚT	ST	ČT	PÁ
ÚT	ST	ČT	PÁ

RODIČE

Co můžete pro své dítě udělat jako rodiče?
Jak můžete podpořit své dítě v naší škole?

POZITIVA DOMÁCÍ PŘÍPRAVY

- **PROCVIČENÍ** probraného učiva.
- Jako rodiče **MÁTE PŘEHLED** o aktuálním učivu.
- Děti se učí povinnosti, **ROZVRHNUTÍ PRÁCE** během týdne.
- Možností výběru se děti učí **ZODPOVĚDNOSTI ZA VLASTNÍ UČENÍ**. (Mohou si zvolit, co je baví nebo co potřebují procvičit. Volí si i náročnost.)
- Zodpovědnost za plnění domácí přípravy je **PŘEDEVŠÍM NA DÍTĚTI** a rodičích.

MLUVIT S DĚTMI O TOM, CO NÁM DOMÁCÍ PŘÍPRAVA PŘINÁŠÍ. DOMLUVIT SE S DÍTĚTEM NA PRAVIDELNÉM ČASE A MÍSTĚ NA DOMÁCÍ PŘÍPRAVU. UMOŽNIT DÍTĚTI CO NEJVĚŠÍ PODÍL NA ROZHODOVÁNÍ.

RODIČE

Co můžete pro své dítě udělat jako rodiče?
Jak můžete podpořit své dítě v naší škole?

DOMÁCÍ PŘÍPRAVA

➤ **POKUD SI DÍTĚ NEVÍ RADY**, můžete pomoci otázkami:

*Kam se můžeš podívat?
Kdy jsi řešil podobný úkol?
Kde ho najdeš?
Co můžeš udělat pro to,
abys tomu porozuměl?*

NÁŠ
TIP!

Řešením může být i to, že se dítě zeptá druhý den ve škole spolužáků nebo učitele. Je dobré nechat dítě práci **samostatně zkontrolovat**.

➤ **POKUD I PŘESTO OBJEVÍTE CHYBU**, je dobré dítě na chybu upozornit:

*Jak jsi na to přišel? (matematika)
Ještě jednou si přečti tenhle řádek.
Ještě vidím jednu chybu v tomto cvičení.
Porovnej tvary písmen se vzorem. (písanka)
Zkus to přečíst ještě jednou. (čtení)*

Je důležité nechat ho, aby si chybu našlo samo. Přístupovat k chybě jako k příležitosti něco se naučit.

RODIČE

Co můžete pro své dítě udělat jako rodiče?
Jak můžete podpořit své dítě v naší škole?

CO DĚLAT S HODNOCENÍM?

➤ SEBEHODNOCENÍ V PLÁNU

Přečíst si s dětmi v novém plánu **cíle výuky** a co se bude hodnotit.

➤ MĚSÍČNÍ HODNOCENÍ

Ocenit, co se děti daný měsíc naučily a co se podařilo, v čem udělaly pokrok.
Projít s dětmi **cíl po cíli** a označit, co vidí jinak.
Nechat děti navrhnout, jak docvičí cíl, který se jim ještě nedaří. Pomocť jim ho **realizovat**.

➤ VÝZVA

Ve výzvě ověřujeme získané znalosti.
Projít a opravit s dětmi výzvu.
Procvičit nesplněné části výzvy.
Dohlédnout, aby ji děti přinesly v domluveném termínu zpět učiteli.

➤ VYSVĚDČENÍ

Udělat si příjemnou pohodu.
Přečíst si společně hodnocení.
Nechat dítě zhodnotit, co se mu podařilo, na co se zaměří a jakým způsobem.

RODIČE

Co můžete pro své dítě udělat jako rodiče?
Jak můžete podpořit své dítě v naší škole?

PRÁCE S PRAVIDLY

➤ MLUVIT S DĚTMI O DODRŽOVÁNÍ SPOLEČNÝCH PRAVIDEL.

Které pravidlo je pro tebe důležité?

Jaký má význam, že máme pravidla?

Jak se cítíš, když je někdo nedodržuje?

Která pravidla jsou pro tebe těžká dodržet?

Co uděláš pro to, abys pravidlo dodržoval?

*Jak reaguješ, když někdo pravidla
nedodržuje?*

*Co můžeš udělat, když vidíš, že někdo
pravidla nedodržuje?*

HODNĚ NÁM
POMŮŽE, KDYŽ SI
S DĚTMI UDĚLÁTE ČAS
A O VŠECH VĚCÍCH
MLUVÍTE.

1.) CHCEME SE K SOBĚ CHOVAT HEZKY, AŽ
NÁM DOBRĚ SPOLU PRACOVALO

2.) CHCEM PRAVIDLA KTERÁ CHÁPEME,
MAJÍ SMYSL A SOUHLASÍME S NIMI

3.) CHCEME SE SOUŠTŘEDIT NA
PRÁCI ⇒ ČAS, KLID, TICHÝ

4.) CHCEME DOKONČOVAT
PRÁCI ⇒ MÍT PLÁN ZPRÁV
... MOŽNOST ...

RODIČE

Co můžete pro své dítě udělat jako rodiče?
Jak můžete podpořit své dítě v naší škole?

PRÁCE S PRAVIDLY

➤ LIST S PRŮBĚŽNÝM HODNOCENÍM PRAVIDEL (používáno na kroužcích)

Pokud vidíte opakované porušování některého pravidla, je potřeba to řešit, aby zaznamenávání neztratilo význam.

➤ LIST PŘI OPAKOVANÉM PORUŠENÍ PRAVIDEL

Tento list dítě dostane, pokud nerespektuje pravidlo ani při opakovaném připomínání nebo ubližování spolužákům.

List slouží k informování rodičů o vážnosti situace a také jako žádost o spolupráci při jejím řešení.

NAŠE TIPY

- Mluvit s dětmi, podpořit je, povzbudit k pravdivému popsání situace.
- Vyžadovat sdělení řešení a ověřit jeho dodržení.
- Promluvit o tom, proč se to nedělá a co to způsobuje ostatním.
- Nechat děti prožít přirozené důsledky. (Přispět na opravu poškozené věci, omluvit se, podílet se na nápravě škody,...)

**V PŘÍPADĚ NEJASNOSTÍ SI NEVÁHEJTE
PROMLUVIT S UČITELEM.**

**POKUD JEŠTĚ DÍTĚ NEUMÍ PSÁT, MŮŽE
ODPOVĚĎ NAKRESLIT, PŘÍPADNĚ MŮŽETE
PSÁT ZA NĚJ.**

PRAVIDLA

PRÁVO	POVINNOST	MOŽNÉ DŮSLEDKY	POZNÁMKY
právo v klidu soustředěně pracovat	soustředím se na práci svou činností neruším ostatní používám přiměřenou sílu hlasu mluvím k tématu řeknu si o pomoc, nabídnu pomoc	minimálně po zbytek hodiny pracuji mimo skupinu dostanu práci, kterou ve stanoveném termínu odevzdám	Průvodce musí jasně dát vědět, kdy je klid na práci.
právo začít a skončit včas (právo na přestávku)	přicházím včas na hodinu a při pozdním příchodu neruším ostatní (zapojím se do práce tak, aby to ostatní nerušilo, nebo počkám) vysvětlím důvod pozdního příchodu dokončuji aktivitu včetně úklidu ve vymezeném čase	ztráta práva na přestávku (práci dokončím o přestávce)	Přijdu-li pozdě, neruším ostatní tím, že si začnu zjišťovat, co se děje.
právo na čisté prostory	uklízím si své věci (pomůcky) po skončení práce podílím se na úklidu společných prostor vracím věci na své místo uvádím věci/prostor do původního stavu	ztráta práva na přestávku (své věci uklidím o přestávce) při opakovaném porušování dostanu nějaký zvláštní úkol související s péčí o prostory	
právo na místo, kam si mohu ukládat své věci (skříňka, šuplík)	mám pomůcky a věci potřebné k práci	ztrácím možnost zapojit se do společné práce práci dokončím doma nebo o přestávce	Všichni vědí, co potřebují k práci, přináší si věci, které jsou pro danou práci (předmět, projekt) třeba.
právo ovlivňovat dění ve škole právo účastnit se školního parlamentu	téma promyslím, přednesu ho na školním parlamentu nebo ho předám zástupci třídy aktivně se zapojím do diskuze u témat, která se mě dotýkají naslouchám ostatním návrhům a snažím se najít řešení	přijímám rozhodnutí, na kterém se shodne většina školy	

PRAVIDLA

PRÁVO

POVINNOST

MOŽNÉ DŮSLEDKY

POZNÁMKY

právo vyslovit svůj názor
a být vyslechnut

přihlásím se o slovo
používám popisný jazyk
vyslechnu názor ostatních

ztrácím právo na to, aby byl můj
názor vyslechnut

Ideální je stav, kdy se v diskuzi
nemusíme hlásit o slovo,
vzájemně si nasloucháme
a jsme na sebe naladěni.

mám právo používat
a půjčovat si školní pomůcky
(počítače, výtvarné potřeby,
sportovní potřeby...)

zjistím si a dodržuji pravidla, která se na
užívání a půjčování věcí vztahují
vše vždy vrátím na své místo
v případě poškození nebo ztráty věci
se postarám o nápravu

na určitou dobu ztrácím právo
na půjčení/užívání školních věcí

právo dostávat práci/domácí
přípravu/informace/zpětnou
vazbu včas
(v domluveném termínu)

dodržovat termíny (odevzdávat práci
ve stanovený čas)

na určitou dobu ztrácím právo
na půjčení/užívání školních věcí
ztráta práva na svobodný výběr
častější kontrola plnění úkolů
ztráta práva na zpětnou vazbu

Důsledek je vždy potřeba
přizpůsobit situaci. Je důležité
vědět, jestli zadaný úkol byl pro
dítě/průvodce realistický a jestli
dítě/průvodce vyvinulo dostatek
úsilí pro jeho splnění. Povinnost
dodržování termínů se váže
hlavně na zpětnou vazbu - pokud
něco neodevzdám včas, těžko pak
můžu očekávat včasnou zpětnou
vazbu.

právo na férové jednání

dodržovat závazky a dohody
chovám se k ostatním tak, aby jim bylo
v mé společnosti příjemně

ztráta možnosti hrát si
s ostatními
ztráta důvěry
ztráta práva na přestávku
(nebo jiných práv)

Dodržování dohod znamená
např. i to, že vím, co je ve škole
povinné, a pokud se toho
neúčastním, sám se postarám
o doplnění/nahrazení.

Tuto školu si rodiče, děti a učitelé vytvořili SPOLU.

Na začátku byla skupina náchodských rodičů, učitelů a dětí, kteří měli zájem o nový přístup ke vzdělávání. Nejprve jsme otevřeli Nové třídy v programu Začít spolu na ZŠ TGM a tři roky strávili tam. Poté, co nám nebylo umožněno po výměně vedení na škole otevřít další ročníky s programem Začít spolu, jsme hledali, kam s dětmi jít. V roce 2018 se nám podařilo najít v Trutnově pana ředitele Patáka, který vede školu s programem Začít spolu. Pan ředitel se rozhodl vzít si naši náchodskou školu pod svá křídla. Přidali jsme se k rodině Kozákových při předělávání staré ubytovny na školu. Společnými silami jsme získali všechny potřebné finance na vnitřní vybavení. Od září roku 2018 fungujeme v nově zrekonstruované budově v Náchodě v Bělovsi jako odloučené pracoviště státní ZŠ kpt. Jaroše, Trutnov, Gorkého 38. Aktuálně máme v naší škole už 112 dětí a 20 zaměstnanců.

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA
POD MONTACÍ**
www.zspodmontaci.cz

Vedoucí učitelka
PAVLÍNA MORAVCOVÁ
pmoravcova@zspodmontaci.cz
728 839 739

Předseda Spolku rodičů
DANIELA ŠOLCOVÁ
daniela.solcova@zspodmontaci.cz
776 120 357

foto/ Marie Kopřivová
grafika/ Marie Cíchová
tisk/ Grafital, s. r. o.